

บทที่ 2

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดในครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำมาใช้เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

- 2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง
- 2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเหตุผลการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง
- 2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตัดสินใจในการ ไปเลือกตั้ง
- 2.4 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
- 2.6 กรอบแนวคิดการศึกษา

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับการเลือกตั้ง

2.1.1 ความหมายของการเลือกตั้ง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2542 ให้ความหมายของการเลือกตั้งไว้ว่า หมายถึง การเลือกบุคคลเพื่อเป็นตัวแทนตน กรณีต่างๆ ตามที่กฎหมายกำหนด เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร การเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล เป็นต้น

กรมพล ทองธรรมชาติ และคณะ (2531 : 1) ได้กล่าวว่า การเลือกตั้งเป็นกระบวนการทางการเมืองที่เป็นกิจกรรมทางการเมืองอันแสดงถึงการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน ผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตย ด้วยการไปใช้สิทธิ์ออกเสียงเลือกตั้งผู้แทนของตนเข้าไปทำหน้าที่ ในรัฐสภาและในรัฐบาล เป็นกลไกแสดงออกซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้องสนับสนุนให้มีการปฏิบัติจัดทำหรือละเว้นการกระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง และการตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่มีผลกระทบต่อประชาชน

ชานินทร์ กรีวิเชียร (2520 : 56) อดีตนายกรัฐมนตรียุคของไทยกล่าวว่า การเลือกตั้ง หมายถึง การที่ประชาชนได้เลือกบุคคลหนึ่งจากบุคคลหลายๆ บุคคลหรือจากบัญชีรายชื่อหนึ่งหรือหลายบัญชี เพื่อให้เข้าไปมีส่วนร่วมมีเสียงในคณะบริหารราชการแผ่นดิน

วิสุทธิ โพธิ์แท่น (2524 : 63) ที่ได้ให้ความหมายการเลือกตั้งไว้ว่าการเลือกตั้ง หมายถึง การที่บุคคลได้เลือกบุคคลหนึ่งหรือบุคคลจำนวนหนึ่งจากหลายๆ คน หรือจากบัญชี

รายชื่อผู้สมัครรับเลือกตั้งบัญชีหนึ่ง หรือบัญชีจำนวนหนึ่งจากบัญชีรายชื่อหลายๆ บัญชี เพื่อให้ไป
กระทำการ อันหนึ่งอันใดแทนตน

พิมลจรรย์ นามวัฒน์ (2534 : 716) ให้ความหมายการเลือกตั้งว่า การที่ประชาชนมี
ส่วนร่วมทางการเมือง โดยการออกเสียงลงคะแนนตามความเห็นของตนเอง โดยอิสระว่าจะเลือก
ใครเป็นตัวแทนของตนเข้าไปใช้อำนาจอธิปไตยบริหารกิจการของประเทศ ผู้ที่จะได้รับเลือกตั้งนั้น
จะเป็นผู้สมัครใจเสนอตัวเข้ามาให้ประชาชนเลือกและผู้ที่ได้รับเลือกด้วยคะแนนเสียงส่วนใหญ่
จะเป็นผู้ที่ได้รับการยอมรับว่าเป็นผู้แทนของประเทศมีสิทธิตามที่ได้รับมอบหมายจากประชาชน
ให้เข้าร่วมเป็นคณะบุคคลดำเนินการบริหารและปกครอง

พรศักดิ์ ผ่องแผ้ว (2540 : 217) ให้ความหมายการเลือกตั้งว่า หมายถึง
กระบวนการทางการเมืองและการปกครองเพราะการเลือกตั้งเป็นการแสดงออกซึ่งเจตจำนงของ
ประชาชน ในการปกครองประเทศเจตจำนงดังกล่าวปรากฏอยู่ในลักษณะของการเรียกร้อง
(Demand) หรือสนับสนุน (Support) ต่อการตัดสินใจทั้งหลายในระบบการเมือง

วัชรวิทย์ ไชยสาร (2541 : 8-9) ให้ทัศนะว่า การเลือกตั้งเป็นกิจกรรมทางการเมืองที่
ประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยได้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Participation) อันเป็นกลไกที่
แสดงออก ซึ่งเจตจำนงของประชาชนที่เรียกร้อง หรือสนับสนุนให้มีการกระทำหรือการละเว้นการ
กระทำอย่างใดอย่างหนึ่งในทางการเมือง หรือตัดสินใจในนโยบายสาธารณะที่จะมีผลกระทบต่อ
ประชาชน โดยประชาชนทั่วไปเลือกผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่มีอุดมการณ์ นโยบายและวิสัยทัศน์
ที่สอดคล้องกับตนด้วยความคาดหวังว่าผู้แทนหรือพรรคการเมืองที่ตนเลือกให้ไปใช้อำนาจ
อธิปไตยแทนตนนั้นจะนำอุดมการณ์ และนโยบายในการบริหารประเทศและทำหน้าที่พิทักษ์
ผลประโยชน์ของตนเอง การเลือกตั้งจึงเป็นกระบวนการแสวงหาทางเลือกในการเมืองปกครองของ
ประชาชน นั่นเอง

จากความหมายที่ได้ศึกษาตามแนวคิดดังกล่าวข้างต้น สรุป ความหมายของการเลือกตั้ง
ได้ว่า เป็นวิธีการแสดงออกในการมีส่วนร่วมทางการเมืองวิธีหนึ่ง ที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้
แสดงเจตจำนงในการออกเสียงแสดงประชามติที่เป็นไปโดยอิสระ เพื่อกระทำการอันหนึ่งอันใด
แทนตนตามที่กฎหมายกำหนด

2.1.2 ความสำคัญของการเลือกตั้ง

ประหยัด หงส์ทองคำ (2542 : 47) ได้กล่าวถึงความสำคัญของการเลือกตั้งซึ่งสรุป
ได้ดังนี้

1. การเลือกตั้งเป็นขั้นตอนที่สำคัญประการหนึ่งของกระบวนการทางการเมือง
การปกครอง เพราะกระบวนการทางการเมืองเป็นวิธีการใช้อำนาจทางการเมือง ซึ่งเป็นกิจกรรม

ที่เริ่มขึ้นจากการขัดแย้งไม่ตกลงกันทางการเมือง และพยายามที่จะแก้ไขข้อขัดแย้งนั้นเพื่อสามารถนำไปสู่การตกลงและยินยอมได้ในที่สุด เป็นที่ยอมรับกันว่าในระบอบประชาธิปไตยอำนาจอธิปไตยเป็นอำนาจสูงสุด ในการปกครองของรัฐเป็นของประชาชนหรือมีมาจากประชาชนองค์กรทางการเมืองจึงประกอบไปด้วยบุคคลจำนวนหนึ่งที่ได้รับการคัดเลือกเข้ามาและถือว่าได้รับการมอบหมายหรือไว้วางใจให้ดำเนินกิจการเพื่อประโยชน์แห่งปวงชน

2. การเลือกตั้งจะทำให้ประชาชนเกิดความรู้สึกว่าตนเป็นส่วนหนึ่งของสังคมของประเทศ มีความเชื่อมั่นและศรัทธาในความสามารถของตนเองและเพื่อนมนุษย์ว่าสามารถตัดสินใจเลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบการปกครอง วิธีดำเนินการปกครอง ระบบเศรษฐกิจ เพื่อประโยชน์ของตนเองได้ การเลือกตั้งจะนำไปสู่ความพยายามของประชาชนที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ และการกระทำของรัฐบาล ปัจจัยเหล่านี้จะช่วยให้มีบูรณาการภายในระบบการเมืองของชาติ และระดมประชาชนเข้าร่วมในระบบการเมืองระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

3. การแสดงออกซึ่งการเป็นเจ้าของอำนาจอธิปไตยและการยอมรับหรือไม่ยอมรับความชอบธรรมในสิทธิและอำนาจของผู้ปกครอง ประชาชนอาจแสดงออกได้หลายวิธีในระบบการเมืองการปกครองในปัจจุบัน ไม่ว่าจะเป็นระบบเสรีประชาธิปไตยหรือระบบประชาธิปไตยของปวงชนทางหนึ่งที่ประชาชนแสดงออกก็โดยการเลือกตั้งเพื่อแสวงหาความชอบธรรมในอำนาจปกครองให้แก่ตน อย่างไรก็ตามการปกครองโดยวิธีเลือกตั้งนี้อาจจะไม่ใช่ประชาธิปไตยได้หากกฎหมายเลือกตั้งของรัฐนั้น ๆ กำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการเลือกตั้งให้เป็นทางจำกัดสิทธิผู้ออกเสียงเลือกตั้งและผู้สมัครเข้ารับการเลือกตั้งจนเกินไป

4. สิทธิเลือกตั้งของประชาชนจะเป็นการแสดงออกซึ่งสิทธิที่จะคัดค้าน หมายถึงนักการเมืองที่ประชาชนเลือกตั้งเข้าปฏิบัติหน้าที่ทางการเมืองแทนประชาชน ไม่ว่าจะเป็นฐานะสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรหรือรัฐมนตรีก็ตามถ้าปฏิบัติหน้าที่โดยมิชอบ มุ่งแสวงหาผลประโยชน์เพื่อตนเองและพวกพ้อง ขาดความสำนึกที่จะพิทักษ์รักษาผลประโยชน์ของประชาชนส่วนรวมอย่างแท้จริง ประชาชนย่อมมีสิทธิโดยสมบูรณ์ที่จะใช้สิทธิเลือกผู้สมัครรายอื่นที่น่าเชื่อว่าจะเป็นนักการเมืองที่ประชาชนให้ความเชื่อถือแทนนักการเมืองหน้าเก่าที่ขาดความรับผิดชอบต่อประชาชน แต่ผลดังกล่าวจะเกิดขึ้นก็ต่อเมื่อประชาชนใช้สิทธิเลือกตั้งโดยมีความรับผิดชอบไม่เห็นแก่เอามิสินจ้าง นำเอาผลงานและอดีตต่าง ๆ ของนักการเมืองผู้อาสาสมัครมาประกอบการพิจารณาตัดสินใจเลือกตั้งของประชาชน เป็นการแสดงออกซึ่งสิทธิที่จะคัดค้าน ซึ่งเป็นหลักการอันเป็นหัวใจสำคัญประการหนึ่งของการเมืองระบอบประชาธิปไตย

วิชา ไชยสาร (2544 : 11) ระบุว่า การเลือกตั้ง เป็นกลไกการใช้อำนาจธิปไตยหรือ การมีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participation) ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของอำนาจธิปไตย โดยการไปใช้สิทธิเลือกตั้งผู้แทนที่มีนโยบายตรงกับความต้องการของตนเอง ให้ไปใช้อำนาจ ธิปไตยโดยแทนตนเองด้วยความชอบธรรมเพื่อลดภาวะความตึงเครียด ขจัดความขัดแย้ง หรือ การสืบทอดอำนาจและเป็นกลไกที่จะควบคุมให้ผู้แทนที่จะดำรงตำแหน่งจากการเลือกตั้งตระหนัก อยู่เสมอว่าต้องมีความรับผิดชอบต่อประชาชนเพราะประชาชนเป็นผู้กำหนดอนาคตทางการเมือง ของตน โดยการที่จะเลือกหรือไม่เลือกตนกลับเข้ามาทำหน้าที่ผู้แทนอีก ดังนั้น การเลือกตั้งจึงมีผล ต่อการพัฒนาทางการเมืองโดยประชาชนจะสำนึกถึงความจำเป็นในการปฏิบัติหน้าที่พลเมือง ซึ่งต้องมีส่วนร่วมในการเลือกผู้แทน เลือกรัฐบาล เลือกรูปแบบ เลือกระบบเศรษฐกิจ เลือกนโยบาย สาธารณะ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้จะเอื้อต่อการชำระไว้และบูรณาการทางการเมืองที่พึงปรารถนา และส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมทางการเมืองในระบอบประชาธิปไตยมากขึ้น

สรุป ความสำคัญของการเลือกตั้งจึงเป็นเงื่อนไขที่สำคัญที่สุดประการหนึ่งและ เป็นกระบวนการทางการเมืองที่มีอาจขาดไปได้ของการปกครองแบบประชาธิปไตย เนื่องจากเป็น สิ่งที่สะท้อนถึงการแสดงออกซึ่งเจตนารมณ์ของประชาชนผู้เป็นเจ้าของประเทศ ในอันที่จะมอบ ความไว้วางใจให้ตัวแทนของปวงชนได้ใช้อำนาจแทนตน

2.1.3 กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง

สิ่งสำคัญก่อนที่จะมีการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็คือ กระบวนการตัดสินใจ เลือกตั้ง การทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการตัดสินใจออกเสียงเลือกตั้ง สามารถจำแนก ออกเป็น 4 ขั้นตอน ดังต่อไปนี้

ขั้นตอนที่ 1 การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับ เลือกตั้งขั้นตอนนี้เป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง ซึ่งจะเริ่มจากการได้รับ ข่าวสารว่าจะมีการเลือกตั้ง ข่าวสารเกี่ยวกับการสมัครรับเลือกตั้ง ข่าวสารเกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับ เลือกตั้ง และข้อมูลเกี่ยวกับนโยบายต่าง ๆ ของพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งในแง่ ประเด็นของการศึกษากระบวนการออกเสียงเลือกตั้งในขั้นตอนนี้พบว่า มีหัวข้อที่แตกต่างกันไป เช่นการศึกษาเกี่ยวกับการรับรู้ข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งที่ผลการศึกษากำหนดไม่น้อยช่วยให้เรา เข้าใจได้ว่า ประชาชนในชนบทได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งโดยผ่านสื่อหรือช่องทางใดบ้าง หรือเป็นการศึกษาในประเด็นว่าข่าวสารต่าง ๆ ในการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเกี่ยวกับผู้สมัครรับ เลือกตั้งหรือเกี่ยวกับพรรคการเมืองที่ส่งผู้สมัครรับเลือกตั้ง ประชาชนเลือกรับในลักษณะใดและมี การนำข่าวสารนั้นไปเป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งให้เหลือเท่ากับจำนวน สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ต้องการจะลงคะแนนเสียงหรือไม่ เพียงใด เป็นต้น

ขั้นตอนที่ 2 เป็นขั้นของการสร้างหลักเกณฑ์และให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกตั้ง ในขั้นตอนนี้ เมื่อผู้ลงคะแนนเสียงยอมรับว่าจะต้องมีการตัดสินใจและได้รับข่าวสารต่าง ๆ เกี่ยวกับตัวผู้สมัครรับเลือกตั้งหรือ นโยบายของพรรคการเมืองที่ผู้สมัครรับเลือกตั้งสังกัดอยู่ หรือ ผู้ลงคะแนนเสียงที่ผูกพันกับพรรคการเมืองหรือผูกพันกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็จะสร้างหลักเกณฑ์ในการที่จะคัดเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งที่ตนเองถูกใจมากที่สุดให้เหลือจำนวนเท่ากับสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่พึงมีได้หรือเท่าที่ตนเองต้องการจะลงคะแนนเสียงได้ ผู้ลงคะแนนเสียง ก็จะสร้างหลักเกณฑ์ของตนเองว่าในการลงคะแนนเสียงครั้งนี้จะให้ความสำคัญกับพรรคการเมืองหรือให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของบุคคล กระนั้น การที่ผู้มีสิทธิออกเสียงจะลงคะแนนเลือกตั้งผู้ใด และ โดยใช้หลักเกณฑ์ใดเป็นองค์ประกอบการตัดสินใจย่อมขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการเช่นความรู้ความเข้าใจ และประสบการณ์ทั้งจากเรียนรู้ด้วยตนเองหรือแหล่งความรู้รอบตัว และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับบุคคลอื่น กระบวนการออกเสียงเลือกตั้งของบุคคลในขั้นตอนนี้ เกิดขึ้นต่อเนื่องมาจากการรณรงค์หาเสียงเลือกตั้งเพื่อให้ ผู้ลงคะแนนเสียงเห็นชอบกับตัวผู้สมัครรับทราบข่าวสารต่าง ๆ ทั้งในด้านส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง หรือนโยบายของพรรคการเมืองไปยังประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ภายหลังจากนั้น ประชาชนผู้ลงคะแนนเสียงก็จะเริ่มประเมินข่าวสารต่าง ๆ ที่ได้รับมานั้นสอดคล้องกับหลักเกณฑ์หรือจุดมุ่งหมายของผู้ลงคะแนนเสียงหรือไม่ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะได้ให้ความสำคัญกับนโยบายของพรรคการเมือง บางคนให้ความสำคัญกับคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง

ขั้นตอนที่ 3 การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง เมื่อได้กำหนดหลักเกณฑ์ต่าง ๆ และให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ที่ใช้ในการลงคะแนนเสียงตามที่ผู้ลงคะแนนเสียงใช้เป็นหลักเกณฑ์ในการคัดเลือกผู้สมัครเลือกตั้งแล้ว จากนั้นจะเป็นการประเมินผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคน หรือเท่าที่ผู้ลงคะแนนเสียงจะประเมิน ว่าตามหลักเกณฑ์ที่ได้กล่าวมาแล้วนั้น ผู้สมัครรับเลือกตั้งแต่ละคนควรได้รับการประเมินตามการประเมินของผู้ลงคะแนนเสียงแต่ละคน

ขั้นตอนที่ 4 การตัดสินใจสุดท้ายที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ในขั้นตอนนี้ตามปกติแล้ว ผู้ลงคะแนนเสียงจะตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครที่มีคะแนนรวมจากการประเมินมากที่สุด แต่ในขั้นตอนนี้ อาจจะมีเหตุการณ์บางอย่างเข้ามาทำให้การตัดสินใจที่เกิดจากการประเมินผลครั้งแรกเปลี่ยนแปลงไป เช่น ผู้ลงคะแนนเสียงบางคนอาจจะลงคะแนนเสียงเลือกตั้งตามอิทธิพลของอารมณ์สตินจ้าง คำมั่นสัญญา สิ่งของหรือ เงินทอง ที่ได้รับจากหัวคะแนนสมัครรับเลือกตั้งหรือจากผู้สมัครรับเลือกตั้ง (สำฤทธิ ราชสมณะ. 2530 : 36-71)

2.2 แนวคิดเกี่ยวกับเหตุการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

กรมการปกครอง (2539 : 1 – 12) ในการศึกษาเหตุการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในระบบการเมืองต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็ระบบการเมืองประเภทใด ๆ ก็ตาม เป็นส่วนหนึ่งของความพยายามที่จะทำความเข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับการปกครอง ซึ่งความสัมพันธ์ระหว่างประชาชนกับกระบวนการปกครอง นับได้ว่าเป็นหัวใจของกิจกรรมทางการเมืองทุกระบบ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตย ในการศึกษาเรื่องพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนนั้น ได้มีการศึกษาวิจัยโดยนักวิชาการทั้งของต่างประเทศและของไทยที่สำคัญ ได้แก่

เมอร์เรียม และกอสเนล (Merriam and Gosnell. 1924 : 132 – 135. อ้างถึงในศุภชัย เอี่ยมลลอ 2529 : 16) มุ่งศึกษาถึงอิทธิพลของสถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของบุคคล ที่มีต่อการไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การศึกษาพบว่ากลุ่มผู้ที่มีฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมต่ำจะมีความรู้สึกนึกคิดและพฤติกรรมในการทางการเมืองคล้ายคลึงกัน

สำฤทธิ์ ราชสมณะ (2530 : 36 – 71) ได้แบ่งกระบวนการตัดสินใจเลือกตั้งสภาผู้แทนราษฎร มี 4 ขั้นตอน คือ

1. การได้รับข่าวสารเกี่ยวกับการเลือกตั้งและข่าวสารเกี่ยวกับผู้สมัครรับเลือกตั้ง
2. การสร้างหลักเกณฑ์และการให้น้ำหนักของหลักเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร
3. การประเมินและการจัดลำดับผู้สมัครรับเลือกตั้ง
4. การตัดสินใจสุดท้าย ที่จะลงคะแนนเสียงให้ผู้สมัครคนใดคนหนึ่ง ประกอบด้วย
  - 4.1 ตัดสินใจเลือกผู้สมัครเมื่อได้รับการแนะนำ
  - 4.2 ตัดสินใจเลือกผู้สมัครในคูหาลงคะแนน

กรมการปกครอง (2539 : 11) ระบุว่า แนวความคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมในการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ความหมายของพฤติกรรมที่เข้าใจง่าย ๆ อาจหมายถึง การใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง การเข้ามีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือองค์กรทางการเมือง การมีความสัมพันธ์ติดต่อกับนักการเมือง ความสนใจติดตามข่าวสารต่าง ๆ ในทางการเมือง เป็นต้น

จิตรา พรหมชุตติมา (2541 : 95) ระบุว่า ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมลงคะแนนเสียงเลือกตั้งและพฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชน พิจารณาได้ดังนี้

1. ปัจจัยด้านอุดมการณ์ เกิดจากความสำนึกในหน้าที่พลเมือง ความต้องการเข้ามามี

ส่วนร่วมทางการเมือง

2. ปัจจัยที่เกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัคร เช่น ความรู้ ความสามารถ ความซื่อสัตย์ สุจริต การรู้จักผู้สมัครเป็นการส่วนตัว หรือจากห้วคะแนน ตลอดจนพฤติกรรมการณ์ซื้อสิทธิขายเสียงของผู้สมัครหรือการให้อามิสสินจ้างแก่ผู้มีสิทธิเลือกตั้ง เป็นต้น

3. ปัจจัยที่เกี่ยวกับบทบาทของพรรคการเมือง

4. ปัจจัยด้านกลุ่มอิทธิพล ซึ่งเป็นห้วคะแนนในท้องถิ่นโดยเฉพาะ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้มีอิทธิพลในท้องถิ่น

5. ปัจจัยด้านสื่อ ที่เข้ามามีบทบาทต่อการเลือกตั้งของประชาชน ซึ่งส่วนหนึ่งเกิดจากอิทธิพลของสื่อด้วย

6. ปัจจัยด้านสังคม เช่น รายได้ การศึกษา อาชีพ อายุ ฯลฯ มีผลต่อพฤติกรรมการณ์เมืองของประชาชน

ทบทวนมหาวิทยาลัยและสำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง (2542 : 76) การตัดสินใจลงคะแนนเสียงให้กับผู้สมัครรับเลือกตั้งของประชาชน แต่ละคนมีพฤติกรรมในการตัดสินใจเลือกตั้งทั้งด้วยตนเองหรือถูกชักจูงใจ ดังนี้

1. เลือกเพราะรู้จัก และอยากสนับสนุนผู้สมัคร

2. เลือกเพราะคนใกล้ชิดขอรับรอง

3. เลือกเพราะเชื่อผู้นำชุมชน หรือห้วคะแนน

4. เลือกเพราะเขาแจกเงิน แจกของ แจกเลี้ยง

5. เลือกเพราะถูกอิทธิพลข่มขู่จากผู้นำท้องถิ่นหรือห้วคะแนน

แนวคิดเกี่ยวกับพฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งในทางรัฐศาสตร์นั้น พัฒนาขึ้นมา

จากความสนใจของนักวิทยาศาสตร์ 2 สาขา คือ นักสังคมวิทยา และนักรัฐศาสตร์กลุ่ม

พฤติกรรมนิยม นักวิชาการเหล่านี้ได้ให้ความสนใจอิทธิพลทางสถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม

ที่มีต่อพฤติกรรมการณ์ลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของบุคคลเป็นเบื้องต้น สถานภาพทางเศรษฐกิจสังคม

ดังกล่าวบ่งชี้จากการศึกษาอาชีพกลุ่มชาติพันธุ์ หรือกลุ่มวัฒนธรรมและชนกลุ่มต่าง ๆ รวมทั้ง

แบบแผนการเข้ามามีส่วนร่วมทางการเมืองของสตรีด้วย ต่อมาได้ให้ความสนใจอิทธิพลของปัจจัย

ของจิตวิทยา หรือความรู้สึกลงทางการเมือง เช่น ความสนใจที่มีต่อการเมือง การสังกัดกลุ่มหรือสังกัด

พรรคการเมืองบางพรรค เป็นต้น (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2525 : 7)

จรรยา สิทธิไกร (2547 : 8) ได้แบ่งปัจจัยที่เป็นเหตุผลในการตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ 7 ปัจจัย คือ

1. เลือกเพราะความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร

2. เลือกเพราะหวัคະแนนของผู้สมัคร
3. เลือกเพราะความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร
4. เลือกเพราะผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร
5. เลือกเพราะนโยบายของผู้สมัคร
6. เลือกเพราะผลงานในอดีตของผู้สมัคร
7. เลือกเพราะความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้สมัคร

บุททททท ทนาเมือง (2551 : 75) สรุปรว่า เหตุผลที่ประชาชนตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้ง จำนวน 11 เหตุผล คือ

1. ความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร
2. หวัคະแนนของผู้สมัคร
3. ความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร
4. ผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร
5. นโยบายของผู้สมัคร
6. ผลงานในอดีตของผู้สมัคร
7. ความซื่อสัตย์ สุจริตของผู้สมัคร
8. สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้สมัคร
9. ชื่อเสียงของผู้สมัคร
10. ครอบครัวของผู้สมัคร
11. ผู้สมัครเป็นคนท้องถิ่น

นักสังคมศาสตร์ได้แบ่งทฤษฎีของการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งออกเป็น 3 ประเภท

คือ ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล และทฤษฎีระบบ (สุจิต บุญบงการ และพรศักดิ์ ผ่องแผ้ว. 2525 : 15-18)

ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนด (Determinative Theories)

ทฤษฎีปัจจัยตัวกำหนดระบุว่า “พฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งถูกกำหนดโดยปัจจัยทางสังคม” ปัจจัยทางสังคมดังกล่าว ได้แก่ สภาพภูมิหลังของบุคคล ซึ่งมีอิทธิพลอย่างมากต่อพฤติกรรมกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง ทฤษฎีนี้กำหนดไว้ว่า ฐานะทางเศรษฐกิจและสังคมที่แตกต่างกันการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งก็แตกต่างกัน ซึ่งเป็นผลมาจากสภาพภูมิหลังที่แตกต่างกัน หรือกล่าวอีกนัยหนึ่งทฤษฎีนี้ให้เห็นว่าฐานะทางเศรษฐกิจมีความสัมพันธ์กับการลงคะแนนแนวความคิดที่เป็นพื้นฐานของทฤษฎีนี้ ได้แก่ “ตัวแบบแรงผลักดันทางสังคม” (Social Forces) ของ พอล ลาซาร์ส เฟลด์ (Paul F. Lazarsfeld) และ “ทฤษฎีสยาม” ของนักจิตวิทยา เคิร์ต เลวิน

อย่างไรก็ดีทฤษฎีประเภทนี้เป็นการเสนอเงื่อนไขที่กำหนด “รูปแบบ” ของพฤติกรรมซึ่งไม่ได้มุ่งหมายที่จะทำนายพฤติกรรมในอนาคต หากให้ประโยชน์อย่างสำคัญในด้านการจัดตัวแบบอันหลากหลายที่เกี่ยวข้องกันในทางเศรษฐกิจ สังคมให้เป็นระเบียบ

ทฤษฎีความสำนึกเชิงเหตุผล (Consciously Rational Theories)

ทฤษฎีสำนึกเชิงเหตุผลเน้นที่ปฏิริยาความสำนึกตรรกะของผู้ไปใช้สิทธิหรือความเสี่ยงที่มีต่อการบริหารการเลือกตั้ง นโยบายของพรรคและสถานภาพของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ลักษณะดังกล่าวคล้ายกับความคิดเชิงเหตุผล (Rational Framework) ของผู้ไปใช้สิทธิหรือความเสี่ยงเลือกตั้ง เหมือนกับการตัดสินใจของผู้บริโภคทางเศรษฐศาสตร์

ทฤษฎีเชิงระบบ (System Theories)

ทฤษฎีระบบนี้มุ่งศึกษาปัจจัยที่ทำให้เกิดคุณภาวะขึ้นในการเลือกตั้งนั้น คือ ผู้พิจารณาถึงปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดและความสำนึกเชิงเหตุผลที่เกิดขึ้นจากปัจจัยระยะสั้นเฉพาะช่วงสมัยการใช้ทฤษฎีดังกล่าว จึงมีลักษณะเป็นตัวแทนเชิงการทำนาย (Predictive Model)

สรุปได้ว่า ประชาชนมีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครรับเลือกตั้งมีสาเหตุส่วนมากจะเป็นคุณสมบัติส่วนตัวของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ซึ่งสาเหตุที่ประชาชนสัมผัสได้จริงที่จะใช้ในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครคนนั้น ๆ

ในการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้สรุปเหตุผลที่ประชาชนตัดสินใจเลือกตั้งผู้สมัครรับเลือกตั้งไว้ 4 ประการด้วยกัน ซึ่งได้นำเป็นกรอบแนวคิดในการศึกษาครั้งนี้ คือ ความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร นโยบายของผู้สมัคร สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ของผู้สมัคร และความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

2.3 ทฤษฎีที่เกี่ยวกับการตัดสินใจในการไปเลือกตั้ง

ประกอบด้วยทฤษฎีหลัก ๆ ดังนี้

ทฤษฎีประชาธิปไตย (Democracy)

คือ การยอมรับสิทธิเสรีภาพของประชาชนเป็นการปกครองที่ชอบธรรม บาราดาท (Baradat. 1979 : 77) กล่าวว่า ประชาชนมีความเสมอภาคกันและมีความสามารถที่จะเข้าร่วม

บริหารงานปกครองของประเทศชาติ แต่เมื่อประชากรมีมากจึงต้องมีการเลือกตั้งผู้แทนเป็นตัวแทนของประชาชนไปเป็นปากเสียงแทนประชาชน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งต้องเลือกใช้สิทธิ์อย่างอิสระปราศจากการใช้อิทธิพลหรืออามิสสินจ้างใด ๆ (สุวิทย์ รุ่งวิสัย. 2541 : 26)

ทฤษฎีการแลกเปลี่ยน (Exchange Theory)

ในการอยู่ร่วมกันในสังคมมนุษย์เราต้องมีปฏิสัมพันธ์ต่อกัน โฮแมนส์ (Homans. 1950 : 17) กล่าวว่า คนเราจะคบหาสมาคมกันอย่างใกล้ชิดหรืออยู่กับการสนองตอบความต้องการและช่วยเหลือกันมากน้อยแค่ไหนเพียงไร ขึ้นอยู่กับการสนองตอบความต้องการและผลประโยชน์ (Benefit) การตอบแทนเป็นสิ่งกระตุ้นให้คนเราคบหาสมาคมกัน การจัดสร้างที่พักผู้โดยสารของผู้สมัครในสมัยเลือกตั้งก็ถือว่าเป็นการแลกเปลี่ยนที่กว้างออกไปในระดับสังคมด้วย

การที่ผู้เลือกตั้งบางส่วนไปเลือกผู้แทน ก็เพื่อเป็นการแลกเปลี่ยนกับทรัพย์สินผลประโยชน์ความยกย่อง ความสะดวกสบายหรือตำแหน่งหน้าที่ที่คาดว่าจะได้รับ ผู้สมัครรับเลือกตั้งก็ใช้เงินบ้าง เป็นการแลกเปลี่ยนกับคะแนนที่ตนได้รับ

ทฤษฎีระบบอุปถัมภ์ (Patronage System)

คอเซอร์ (Cosser. 1964 : 401) กล่าวว่า ผู้มีฐานะสูง มีทรัพย์สินมากเป็นผู้อุปถัมภ์จะสร้างความสัมพันธ์กับผู้มีฐานะที่ต่ำกว่าหรือยากจน ซึ่งถือว่าเป็นผู้ที่อยู่ในความอุปถัมภ์เพื่อต้องการได้รับการยอมรับ หรือเมื่อมีความจำเป็นที่เรียกใช้ก็ได้รับการบริการสนองตอบตลอดถึงความจงรักภักดีด้วย

โดยเฉพาะประเทศไทย ซึ่งเคยมีไพร่ทาสมาก่อน ทำให้สถานภาพของคนที่มีฐานะยากจนและด้อยโอกาสสังคมแสวงหาที่พึ่งจากผู้มีฐานะร่ำรวย ส่วนหนึ่งคือนักการเมืองที่สมัครสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร จึงใช้วิธีการให้ความอุปการะต่าง ๆ นานา เช่น เวลาเจ็บไข้ได้ป่วยญาติก็จะไปขอความช่วยเหลือจากผู้มีฐานะดีกว่าตน เมื่อได้รับการช่วยเหลือหรือที่เรียกว่าอยู่ในความอุปถัมภ์ก็จะไปลงคะแนนเสียงให้เป็นการตอบแทนบุญคุณที่ตนเคยได้รับการอุปการะมาแต่เก่าก่อน

ทฤษฎีความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล (Personal Relation)

พาร์สันส์ (Parsons. 1952 : 105 – 107) กล่าวว่า ในฐานะที่มนุษย์เป็นสัตว์สังคมจะต้องอยู่ร่วมกันเป็นกลุ่ม เช่น กลุ่มญาติ กลุ่มนักศึกษา กลุ่มสถาบัน กลุ่มอาชีพ สมาคม และกลุ่มการเมืองทำในสิ่งที่จะต้องสร้างความพึงพอใจให้เกิดขึ้นกับสมาชิกในกลุ่มเพื่อสร้างความพึงพอใจให้คนที่ตนรู้จักหรือเป็นคนคุ้นเคย เป็นญาติ เคยเรียนร่วมสถาบัน เคยทำงานในหน่วยงานเดียวกัน หรืออยู่

ในพรรคการเมืองเดียวกัน ผู้มีสิทธิเลือกตั้งจึงไปเลือกผู้สมัครเพราะมีความสัมพันธ์ส่วนตัวกับสมาชิกในกลุ่มหรือที่ตนรู้จักดังกล่าวมา

ทฤษฎีการตัดสินใจและการกระทำทางสังคม (The Multiple Factors of Decision Making and Social Action)

เสาวภา ธรรมบุตร (2525 : 63 – 64) กล่าวตามความคิดของ วิลเลียม วีรีดเคอร์ (William W. Reeder. 1982) ว่าโดยทั่วไปรูปแบบทางจิตวิทยาสังคม (Social Psychology) ที่เกี่ยวกับการตัดสินใจ และการกระทำพฤติกรรมของมนุษย์นั้น สถานภาพทางเศรษฐกิจและสังคมจะมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจ ไม่ได้เกิดจากปัจจัยภายนอกโดยตรง การตัดสินใจและการกระทำทางสังคมของบุคคลประกอบด้วย

1. เป้าประสงค์หรือจุดมุ่งหมาย (Goal)
2. ความเชื่อ (Belief Orientation)
3. ค่านิยม (Value)
4. นิสัยและขนบธรรมเนียม (Habit and Customs)
5. ความคาดหวัง (Expectation)
6. ข้อผูกพัน ((Commitment)
7. การบังคับ (Forces)
8. โอกาส (Opportunity)
9. ความสามารถ (Ability)
10. การสนับสนุน (Support)

มาสโลว์ (Maslow อ้างในวีริศ ทรงพุดิ : 2530 : 14) กล่าวว่า ความต้องการของคนเราเป็นระดับขั้น ถ้าหากความต้องการอันหนึ่ง ได้รับการตอบสนองจนเป็นที่พอใจแล้ว ความต้องการถัดไปอยู่ที่สูงกว่าก็จะเกิดขึ้น ซึ่งมาสโลว์ (Maslow) ได้แบ่งความต้องการออกเป็น 5 ลำดับ คือ

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย (Physiological Needs)
2. ความต้องการทางด้านความปลอดภัย (Safety Needs)
3. ความต้องการทางด้านสังคมความรักหรือการยอมรับพวกพ้อง (Social or Love or Belonging Needs)
4. ความต้องการมีชื่อเสียงในฐานะเด่นทางสังคม (Esteem Needs)
5. ความต้องการที่จะได้รับความสำเร็จตามความนึกคิด (Self – Actualization Needs)

2.4 แนวคิดเกี่ยวกับองค์การบริหารส่วนจังหวัด

1. ความเป็นมา

องค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นรูปแบบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นรูปแบบหนึ่ง โดยในระดับจังหวัดได้จัดให้มี “สภาจังหวัด” เป็นครั้งแรกในปี พุทธศักราช 2476 เพื่อเป็นองค์กรตัวแทนของประชาชน มีหน้าที่ให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการจังหวัดแยกต่างหากจากการบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยถือเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นตามกฎหมายแต่ยังมิได้มีฐานะเป็นนิติบุคคล ต่อมาได้มีการตราพระราชบัญญัติสภาจังหวัด พุทธศักราช 2481 ซึ่งกำหนดให้สภาจังหวัดประกอบด้วยราษฎรที่ได้รับเลือกตั้งขึ้นมาภายในจังหวัด ทำหน้าที่เป็นที่ปรึกษาของผู้ว่าราชการจังหวัด ในการดำเนินกิจการของท้องถิ่นแต่การดำเนินกิจการดังกล่าวกลับต้องอาศัยระเบียบแบบแผนและนโยบายของราชการส่วนกลาง งบประมาณที่ใช้ในการดำเนินงานก็ใช้งบประมาณจากส่วนกลาง การดำเนินงานจึงไม่มีผลในทางปฏิบัติมากนัก สภาจังหวัดไม่มีบทบาทใด ๆ ในทางปฏิบัติที่แท้จริง ต่อมาได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พุทธศักราช 2498 จัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นเป็นหน่วยการปกครอง แยกไปจากระบบบริหารราชการส่วนกลาง มีฐานะเป็นนิติบุคคลโดยจังหวัดหนึ่งจัดตั้งได้เพียงหนึ่งองค์กร โดยมีผู้ว่าราชการจังหวัดและสภาจังหวัดดำเนินกิจการส่วนจังหวัด พระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พุทธศักราช 2498 มีความมุ่งหมายที่จะกระจายอำนาจการปกครองจากส่วนกลางไปให้ท้องถิ่น มีอำนาจอิสระในการปกครองตนเองมีงบประมาณเป็นของตนเอง มีข้าราชการส่วนจังหวัดและได้รับเงินเดือนและตำแหน่งในงบประมาณที่ตั้งทางจังหวัด ตามหลักการของการปกครองส่วนท้องถิ่น

ในปี พุทธศักราช 2540 ได้มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พุทธศักราช 2540 โดยกำหนดให้การปกครองท้องถิ่นรูปแบบขององค์การบริหารส่วนจังหวัดในปัจจุบันมีฐานะเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่นและเป็นนิติบุคคล แยกออกจากการบริหารราชการส่วนภูมิภาค โดยมีเขตพื้นที่รับผิดชอบได้แก่เขตจังหวัด หรือบริเวณเนื้อที่อาณาเขตจังหวัดทั้งหมด ไม่จำกัดว่าจะอยู่ในเขตการปกครองท้องถิ่นอื่น เช่น เทศบาล องค์การบริหารส่วนตำบล และมีลักษณะโครงสร้างที่เปลี่ยนแปลงจากการที่ผู้ว่าราชการจังหวัดเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยตำแหน่ง ปรับเปลี่ยนเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมาจากการเลือกตั้งโดยตรงจากประชาชน

2. ความหมายขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

องค์การบริหารส่วนจังหวัด คือ หน่วยการปกครองท้องถิ่นซึ่งจัดตั้งในทุกจังหวัด โดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการส่วนจังหวัด พ.ศ. 2498 มีฐานะเป็นนิติบุคคลและครอบคลุมพื้นที่จังหวัดส่วนที่อยู่นอกเขตพื้นที่ของเทศบาล สุขาภิบาล เมืองพัทยา และองค์การบริหารส่วนตำบล

3. โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด

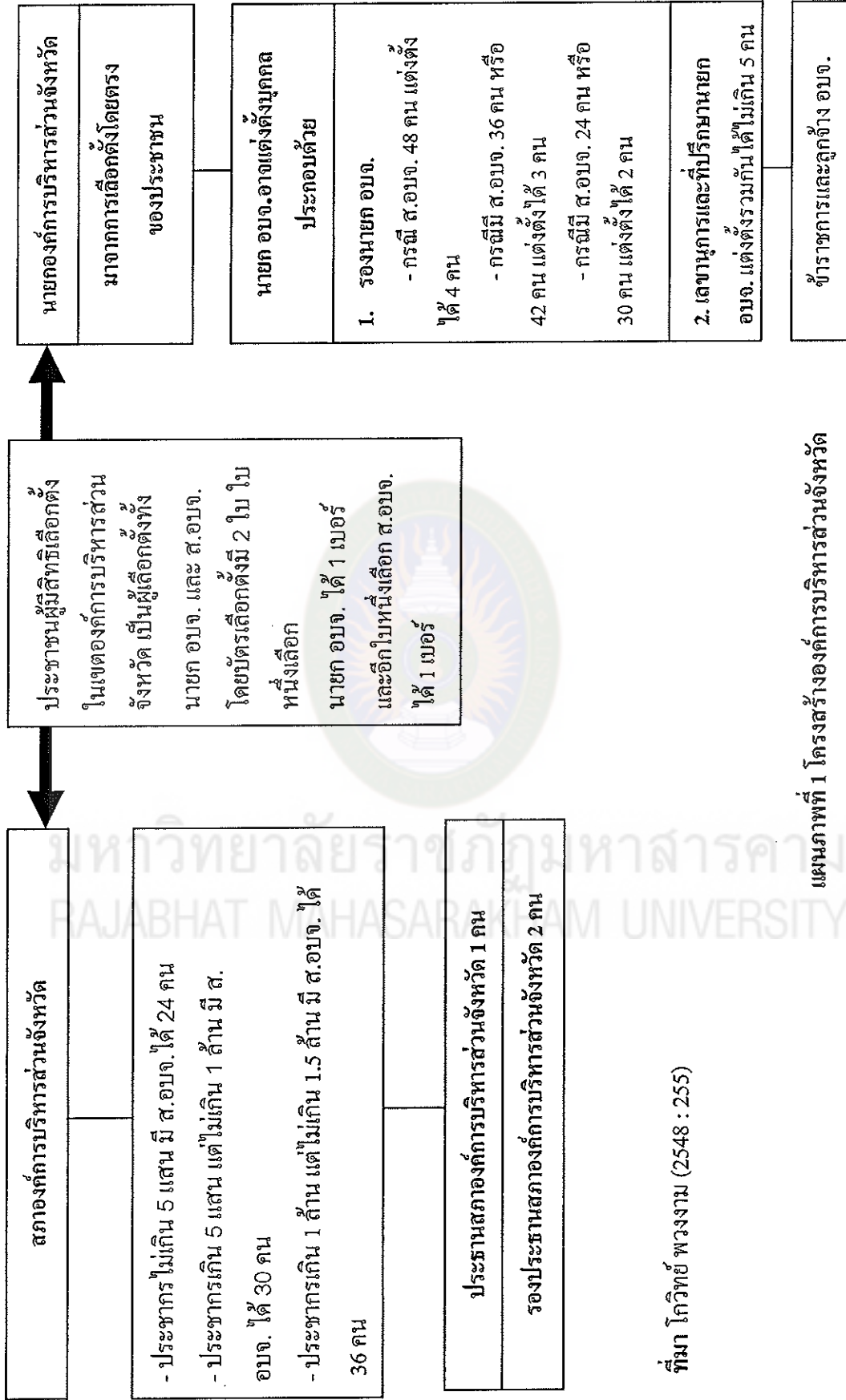
โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 ประกอบด้วย สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฝ่ายนิติบัญญัติ) และนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ฝ่ายบริหาร) ดังนี้ (โกวิทย์ พวงงาม, 2548 : 131 – 132)

โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัดตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พุทธศักราช 2540 แก้ไขถึงฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2546

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY

ที่มา โกวิท พงงาม (2548 : 255)

แผนภาพที่ 1 โครงสร้างองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.1 สถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด

สถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ประกอบด้วย สมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ราษฎรเลือกตั้งขึ้นตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด สำหรับจำนวนสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้ถือเกณฑ์ตามจำนวนราษฎรแต่ละจังหวัดตามหลักฐานทะเบียนราษฎรที่ประกาศในปีสุดท้ายก่อนปีที่มีการเลือกตั้ง ดังนี้ (พระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติมถึงฉบับที่ 3 พ.ศ. 2546)

จังหวัดที่มีประชากรไม่เกิน 500,000 คน ให้มีการเลือกสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ 24 คน

จังหวัดที่มีประชากรเกิน 500,000 คน แต่ไม่เกิน 1,000,000 คน ให้มีการเลือกสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ 30 คน

จังหวัดที่มีประชากรเกิน 1,000,000 คน แต่ไม่เกิน 1,500,000 คน ให้มีการเลือกสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ 36 คน

จังหวัดที่มีประชากรเกิน 1,500,000 คน แต่ไม่เกิน 2,000,000 คน ให้มีการเลือกสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ 42 คน

จังหวัดที่มีประชากรเกิน 2,000,000 คนขึ้นไป ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด ได้ 48 คน

ในอำเภอหนึ่งให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้หนึ่งคนเมื่อรวมจำนวนสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัดจากแต่ละอำเภอแล้ว จำนวนสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัดยังไม่เป็นไปตามเกณฑ์ ให้ดำเนินการ โดยเอาจำนวนสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีได้ไปหารจำนวนราษฎรทั้งจังหวัด ได้ผลลัพธ์เท่าใด ให้ถือเป็นเกณฑ์สำหรับคำนวณสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มขึ้น โดยอำเภอใดมีจำนวนราษฎรมากที่สุด ให้อำเภอนั้นมีสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัดเพิ่มขึ้นอีกหนึ่งคนแล้วให้เอาผลลัพธ์ดังกล่าวหักออกจากจำนวนราษฎรของอำเภอนั้นเหลือเท่าใด ให้ถือเป็นจำนวนราษฎรของอำเภอนั้น ในการพิจารณาเพิ่มสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ยังขาดจำนวนอยู่และให้กระทำดังนี้ต่อ ๆ ไปจนได้สมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัดครบจำนวน

3.2 วาระของสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด

สมาชิกภาพของสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด เริ่มตั้งแต่วันเลือกตั้ง เป็นสมาชิกภาพขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และสิ้นสุดลงเมื่อ

3.2.1 ถึงคราวออกตามอายุของสมาชิกสถานองค์การบริหารส่วนจังหวัด

หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.2.2 ตาย

3.2.3 ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด

3.2.4 ขาดประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสามครั้งติดต่อกัน

โดยไม่มีเหตุอันสมควร

3.2.5 เป็นผู้มีส่วนได้เสียไม่ว่าโดยทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นเป็นผู้สัญญา หรือในกิจการที่กระทำให้แก่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นหรือที่องค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้นจะกระทำ

3.2.6 ขาดคุณสมบัติ หรือมีลักษณะต้องห้ามตามมาตรา 9 วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546

3.2.7 สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามี ความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสียหาย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจำนวน ไม่น้อยกว่าหนึ่งในสามของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เข้าชื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ให้สมาชิกภาพสิ้นสุดลงนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติ

3.2.8 ราษฎรผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีจำนวน ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งที่มลายคะแนนเสียง เห็นว่าสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดผู้ใดไม่สมควรดำรงตำแหน่งต่อไป ตามกฎหมายว่าด้วยการลงคะแนนเสียง เพื่อถอดถอนสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ในกรณีสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสิ้นสุดลงพร้อมกันหมดตามข้อ 3.2.8 ให้ถือว่าเป็นการยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ก่อนเข้ารับหน้าที่ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดต้องปฏิญาณตนในที่ประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่า “จะรักษาไว้และปฏิบัติตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย จะซื่อสัตย์สุจริตและปฏิบัติหน้าที่เพื่อประโยชน์ของประชาชน”

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ย่อมเป็นผู้แทนของปวงชนในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น และต้องปฏิบัติหน้าที่ตามความเห็นของคน โดยบริสุทธิ์ใจไม่อยู่ในความผูกมัดแห่งอาณัติมอบหมายใด ๆ

เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่างลง เพราะถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

เมื่อตำแหน่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่างลงเพราะเหตุอื่นนอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดขึ้นแทนตำแหน่งที่ว่างตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดซึ่งได้รับเลือกตั้งแทนนั้นอยู่ในตำแหน่งได้เพียงเท่าอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

เมื่อมีการยุบหรือรวมเขตการปกครองของจังหวัด ตามกฎหมายว่าด้วยระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน ให้บรรดาสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของอำเภอที่ถูกยุบหรือถูกรวมเข้าไว้ในการปกครองของจังหวัดใด เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น จนกว่าสมาชิกภาพจะสิ้นสุด

บุคคลผู้มีคุณสมบัติเป็นผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้ง. 2548 : 24) ตามหมวด 5 มาตรา 44 แห่งพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น ต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้

1. มีสัญชาติไทยโดยการเกิด
2. มีอายุไม่ต่ำกว่า 25 ปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
3. มีชื่ออยู่ในทะเบียนบ้านในเขตองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นที่สมัครรับเลือกตั้งเป็นเวลาติดต่อกันไม่น้อยกว่า 1 ปี นับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง
4. คุณสมบัติอื่นที่กฎหมายว่าด้วยการจัดตั้งองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นกำหนด

3.3 อำนาจหน้าที่ของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มีอำนาจหน้าที่ดังต่อไปนี้

- 3.3.1 ให้ความเห็นชอบแผนพัฒนาจังหวัดเพื่อเป็นแนวทางในการบริหารกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
- 3.3.2 พิจารณาและให้ความเห็นชอบร่างข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่ายประจำปีและร่างข้อบัญญัติรายจ่ายเพิ่มเติม

3.3.3 ความคุ้มครองปฏิบัติงานของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามนโยบายและแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกฎหมาย ระเบียบ และข้อบังคับราชการ

3.4 ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่ง และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดสองคน

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ดำรงตำแหน่งจนครบอายุสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นอกจากการพ้นจากตำแหน่งตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้ว ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ้นจากตำแหน่ง เมื่อ

1. ลาออก โดยยื่นหนังสือลาออกต่อผู้ว่าราชการจังหวัด
2. สิ้นสุดสมาชิกภาพของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด
3. รัฐมนตรีสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง โดยประพฤติตนฝ่าฝืนต่อความสงบเรียบร้อยของประชาชน ละเลย ไม่ปฏิบัติตามอำนาจหน้าที่ โดยผู้ว่าราชการจังหวัดดำเนินการสอบสวนเสนอให้รัฐมนตรีใช้ดุลพินิจสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง
4. สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติให้พ้นจากตำแหน่ง โดยเห็นว่ามี ความประพฤติในทางที่จะนำมาซึ่งความเสื่อมเสีย หรือก่อความไม่สงบเรียบร้อยแก่องค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือกระทำการอันเสื่อมเสียประโยชน์ของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด โดยมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ เข้าชื่อเสนอให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดพิจารณา และมติดังกล่าวต้องมีคะแนนเสียง ไม่น้อยกว่าสามในสี่ของจำนวนสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งหมดเท่าที่มีอยู่ ทั้งนี้ให้พ้นจากตำแหน่งนับแต่วันที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีมติ

ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ได้รับเลือกใหม่อยู่ในตำแหน่งตามวาระของผู้ซึ่งตนแทน

ผู้ที่ซึ่งรัฐมนตรีสั่งให้พ้นจากตำแหน่ง จะดำรงตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกไม่ได้ตลอดอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น

เมื่อตำแหน่งประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดว่างลงเพราะเหตุอื่นใด นอกจากถึงคราวออกตามอายุของสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือมีการยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ให้มีการเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด หรือรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดแล้วแต่กรณี แทนตำแหน่งที่ว่างภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ตำแหน่งนั้นว่างลง

ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ดำเนินกิจการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด และดำเนินการประชุมให้เป็นไปตามระเบียบข้อบังคับการประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีหน้าที่ช่วยประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติการตามหน้าที่ และกระทำการตามที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมาย

ในกรณีที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่งปฏิบัติหน้าที่แทน และในกรณีที่ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดและรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่ง ไม่อยู่หรือไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ ให้รองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดคนที่สองปฏิบัติหน้าที่แทน

เมื่อประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และรองประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดทั้งสองคนไม่อยู่ในที่ประชุม ให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเลือกกันขึ้นเองเป็นประธานในที่ประชุมสำหรับการประชุมคราวนั้น

ในปีหนึ่งให้มีสมัยประชุมสามัญสองสมัย

ผู้ว่าราชการจังหวัดต้องกำหนดให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้มาประชุมสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดครั้งแรกภายในสิบห้าวัน นับแต่วันประกาศผลการเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

วันเริ่มประชุมสามัญสามัญประจำปี ให้สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดกำหนดสมัยประชุมสามัญให้มีกำหนดสี่สิบห้าวัน แต่ถ้ามีกรณีจำเป็น ให้ประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดส่งขยายสมัยประชุมสามัญออกไปอีกได้ตามความจำเป็น ครั้งละไม่เกินสิบห้าวัน

การปิดสมัยประชุมสามัญก่อนครบกำหนดเวลาสี่สิบห้าวัน จะกระทำไม่ได้ กรณีสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ไม่อาจจัดให้มีการประชุมครั้งแรกได้

ตามกำหนดเวลา หรือมีการประชุมแต่ไม่อาจเลือกประธานสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้
ผู้ว่าราชการจังหวัดอาจเสนอรัฐมนตรีให้มีคำสั่งยุบสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.5 นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดคนหนึ่ง
ซึ่งมาจากการเลือกตั้งโดยตรงของประชาชนตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภา
ท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น

บุคคลผู้มีสิทธิสมัครรับเลือกตั้งเป็นนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด ต้องมี
คุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามตามกฎหมายว่าด้วยการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือ
ผู้บริหารท้องถิ่น และต้องมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามดังต่อไปนี้ด้วย

1. มีอายุไม่ต่ำกว่าสามสิบปีบริบูรณ์ในวันเลือกตั้ง
2. สำเร็จการศึกษาไม่ต่ำกว่าปริญญาตรีหรือเทียบเท่า หรือเคยเป็นสมาชิก
สภาจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ผู้บริหารท้องถิ่น หรือสมาชิกรัฐสภา
3. ไม่เป็นผู้ที่พ้นจากตำแหน่งสมาชิกสภาท้องถิ่น คณะผู้บริหารท้องถิ่น
หรือผู้บริหารท้องถิ่น รองผู้บริหารท้องถิ่น เลขานุการหรือที่ปรึกษาผู้บริหารท้องถิ่น เพราะเหตุ
มีส่วนได้เสียไม่ว่าทางตรงหรือทางอ้อมในสัญญาหรือกิจการที่กระทำกับองค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นยังไม่ถึงห้าปีนับถึงวันสมัครรับเลือกตั้ง

ให้นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดดำรงตำแหน่งนับแต่วันเลือกตั้งและมี
วาระอยู่ในตำแหน่งคราวละสี่ปีนับแต่วันเลือกตั้ง แต่จะดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระไม่ได้
ในกรณีที่นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดดำรงตำแหน่ง ไม่ครบระยะเวลาสี่ปี
ก็ให้ถือเป็นหนึ่งวาระ และเมื่อได้ดำรงตำแหน่งสองวาระติดต่อกันแล้ว จะดำรงตำแหน่งได้อีกเมื่อ
พ้นระยะเวลาสี่ปีนับแต่วันพ้นจากตำแหน่ง

นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจแต่งตั้งรองนายกององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดซึ่งมิใช่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ช่วยเหลือในการบริหารราชการ
ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามที่นายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดมอบหมายได้ตามเกณฑ์
ดังต่อไปนี้

1. ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดสี่สิบแปดคน ให้แต่งตั้งรองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกินสี่คน
2. ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสมาชิกสภาองค์การบริหาร
ส่วนจังหวัดสามสิบหกคนหรือสี่สิบสองคน ให้แต่งตั้งรองนายกององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ได้ไม่เกินสามคน

3. ในกรณีที่สภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่สิบสี่คนหรือสามสิบคน ให้แต่งตั้งรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้ไม่เกินสองคน

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดอาจแต่งตั้งเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด ซึ่งมีใช้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้จำนวนรวมกันไม่เกินห้าคน

3.6 อำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

นายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ ดังต่อไปนี้

3.6.1 กำหนดนโยบาย โดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัดให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติและนโยบาย

3.6.2 สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.6.3 แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด เลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด และที่ปรึกษานายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.6.4 วางระเบียบเพื่อให้งานขององค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นไปด้วยความเรียบร้อย

3.6.5 รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.6.6 ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พ.ศ. 2540 และกฎหมายอื่น

3.7 ข้าราชการองค์การบริหารส่วนจังหวัด

สำหรับเจ้าหน้าที่อื่นขององค์การบริหารส่วนจังหวัดนั้น ได้แก่ ข้าราชการส่วนจังหวัดซึ่งรับเงินเดือนจากงบประมาณขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ข้าราชการส่วนจังหวัดมีนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชาและมีรองนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดกับปลัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดเป็นผู้ปกครองบังคับบัญชารองจากนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.8 วัตถุประสงค์ของการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนจังหวัด

3.8.1 เพื่อเป็นหน่วยการปกครองท้องถิ่น เป็นสถาบันทางการเมืองซึ่งเป็นรากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันเป็นส่วนรวมของชาติ

3.8.2 เพื่อช่วยแบ่งเบาภาระหน้าที่ทางการปกครอง และให้บริการประชาชน
 แทนรัฐบาลกลาง

3.8.3 เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชนในท้องถิ่นนั้น ๆ

3.8.4 เพื่อให้เป็นสถาบันทางการเมือง และ โรงเรียนฝึกรอบรู้ให้ความรู้
 ทางการเมืองแก่ประชาชน เปิดโอกาสให้ประชาชนในท้องถิ่น ได้มีส่วนร่วมในทางการเมือง

3.8.5 เพื่อเสริมสร้างหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตย

4. บทบาทและอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามกฎหมาย

องค์การบริหารส่วนจังหวัดมีอำนาจหน้าที่ดำเนินกิจการภายในเขตองค์การบริหาร
 ส่วนจังหวัดตามกฎหมายกำหนด ดังต่อไปนี้

4.1 ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนจังหวัด พุทธศักราช 2540 แก้ไข
 เพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 3 พุทธศักราช 2546 มาตรา 45

4.1.1 ตราข้อบัญญัติโดยไม่ขัดหรือแย้งต่อกฎหมาย

4.1.2 จัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด และประสานการจัดทำ
 แผนพัฒนาจังหวัดตามระเบียบที่คณะกรรมการกำหนด

4.1.3 สนับสนุนสภาพตำบลและราชการส่วนท้องถิ่นอื่นในการพัฒนาท้องถิ่น

4.1.4 ประสานและให้ความร่วมมือในการปฏิบัติหน้าที่ของสภาพตำบลและ
 ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น

4.1.5 แบ่งสรรเงินซึ่งตามกฎหมายจะต้องแบ่งให้แก่สภาพตำบลและราชการ
 ส่วนท้องถิ่นอื่น

4.1.6 อำนาจหน้าที่ของจังหวัดตามพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการ
 ส่วนจังหวัด พุทธศักราช 2498 เฉพาะภายในเขตสภาพตำบล

4.1.7 คุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

4.1.8 ทวี บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรม
 อันดีของท้องถิ่น

4.1.9 จัดทำกิจการใด ๆ อันเป็นอำนาจหน้าที่ของราชการส่วนท้องถิ่นอื่นที่อยู่
 ในเขตองค์การบริหารส่วนจังหวัด และกิจการนั้นเป็นการสมควรให้ราชการส่วนท้องถิ่นอื่น
 ร่วมกันดำเนินการหรือให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดจัดทำ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

4.2.0 จัดทำกิจการอื่นใดตามที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัตินี้หรือกฎหมายอื่น
 กำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

บรรดาอำนาจหน้าที่ใดซึ่งเป็นของราชการส่วนกลาง หรือราชการส่วนภูมิภาค
อาจมอบให้องค์การบริหารส่วนจังหวัดปฏิบัติได้ ทั้งนี้ ตามที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 45/1 การปฏิบัติงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ต้องเป็นไปเพื่อประโยชน์สุขของประชาชน โดยใช้วิธีการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี และให้
คำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชนในการจัดทำแผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การจัดทำ
งบประมาณการจัดซื้อจัดจ้าง การตรวจสอบ การประเมินผลการปฏิบัติงาน และการเปิดเผย
ข้อมูลข่าวสาร ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับว่าด้วยการนั้น และหลักเกณฑ์และ
วิธีการที่กระทรวงมหาดไทยกำหนด

4.2 ตามประกาศคณะกรรมการการกระจายอำนาจให้แก่องค์กรปกครอง
ส่วนท้องถิ่นเรื่องกำหนดอำนาจ และหน้าที่ในการจัดระบบบริการสาธารณะขององค์การบริหาร
ส่วนจังหวัด ไว้ดังนี้

4.2.1 ลักษณะของการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

ในการให้บริการสาธารณะในเขตจังหวัด

- 1) ดำเนินงานใน โครงการที่มีขนาดใหญ่ที่เกินศักยภาพขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในเขตจังหวัด
- 2) เป็นการดำเนินงานที่ปรากฏถึงกิจกรรมที่เป็นภาพรวมขององค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นในจังหวัด ที่มุ่งต่อประโยชน์ของท้องถิ่นหรือประชาชนเป็นส่วนรวมและ
ไม่เข้าไปดำเนินงานที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่น ในจังหวัดสามารถดำเนินการได้เอง
- 3) เข้าไปดำเนินงานตามแผนงานหรือ โครงการในลักษณะที่มี
ความคาบเกี่ยวต่อเนื่อง หรือมีผู้ที่ได้รับประโยชน์ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมากกว่า 1 แห่ง
ขึ้นไป

4.2.2 ในการดำเนินการตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด
ตามข้อ 1 องค์การบริหารส่วนจังหวัดควรจะดำเนินการเพื่อให้เป็นไปในลักษณะดังนี้ คือ

- 1) การจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่นของตนเองและประสานการจัดทำแผน
จังหวัด โดยการสร้างและพัฒนาระบบการประสานแผนการพัฒนาท้องถิ่นในจังหวัด เพื่อนำไป
สู่การใช้จ่ายงบประมาณในการพัฒนาขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความสมดุลและคุ้มค่า
ทางเศรษฐกิจ

- 2) การก่อสร้างและบำรุงรักษา โครงการที่เป็น โครงสร้างพื้นฐาน

ขนาดใหญ่หรือมีการเกี่ยวเนื่องกันหลายองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หรือในลักษณะที่เป็นเครือข่ายหลักในการเชื่อมโยงกับแผนงาน โครงการที่ดำเนินการ โดยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

3) การจัดการศึกษา สาธารณสุข การสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตให้กับประชาชนในระดับจังหวัด และไม่เป็นการซ้ำซ้อนกับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อขยายศักยภาพและมุ่งต่อผลสัมฤทธิ์ในการพัฒนาการศึกษา สาธารณสุขการสังคมสงเคราะห์ การพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

4) การส่งเสริมจารีต ประเพณี วัฒนธรรม การท่องเที่ยว การส่งเสริมการลงทุน และพาณิชย์กรรมของจังหวัด

5) การจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมในระดับจังหวัด โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การทำหน้าที่เป็นองค์กรหลักในการกำจัดมูลฝอย สิ่งปฏิกูลรวม การดูแลระบบบำบัดน้ำเสียรวมให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด

6) ให้บริการด้านเทคนิค วิชาการ เครื่องมือ เครื่องจักรกล นुकถการแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในเขตจังหวัด

7) ดำเนินการตามภารกิจที่ได้รับการถ่ายโอนภารกิจ ตามที่กำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการกำหนดขั้นตอนการกระจายอำนาจ ให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกิจกรรมถ่ายโอนที่องค์การบริหารส่วนจังหวัด "มีหน้าที่ที่ต้องทำ"

4.3 การสนับสนุนงบประมาณให้แก่ราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคจะกระทำได้ แต่เฉพาะกรณีที่อยู่ในอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะต้องดำเนินการเองแต่ไม่สามารถดำเนินการเองได้ เนื่องจากเป็นงานปฏิบัติซึ่งจะต้องใช้เทคนิควิชาการสูง และหน่วยงานของรัฐนั้นมีความสามารถที่จะดำเนินการได้ดีกว่า และผลของการให้การสนับสนุนนั้นจะเป็นประโยชน์ต่อการดำเนินงานตามอำนาจหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัด

การสนับสนุนให้แก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นอื่นในจังหวัด จะกระทำได้ในกรณีที่เร่งด่วนและจำเป็นหากไม่ดำเนินการจะก่อให้เกิดความเสียหายอย่างร้ายแรงต่อประชาชน

การให้การสนับสนุนแก่ประชาคม องค์กรประชาชน ควรเป็นไปในลักษณะของการส่งเสริมความสามารถดำเนินการ โดยใช้ศักยภาพของตนเองในการบริหารจัดการ ในลักษณะของการร่วมคิด ร่วมทำ ร่วมรับผลประโยชน์ โดยไม่ให้การสนับสนุนในลักษณะของการให้สิ่งของหรือการเข้าไปดำเนินการแทน

4.4 หากมีปัญหา ข้อขัดข้อง ในการดำเนินงานตามอำนาจและหน้าที่ขององค์การบริหารส่วนจังหวัดตามที่กำหนดไว้ใน ข้อ 1 ข้อ 2 และ ข้อ 3 ให้ผู้ว่าราชการจังหวัดทำหน้าที่ในการวินิจฉัยและดำเนินการตามประกาศนี้

5. บทบาทในการทำหน้าที่ในฐานะเป็นตัวแทนของประชาชน

หน้าที่ของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด มิใช่การตอบสนองหรือการให้ความช่วยเหลือราษฎรที่ตนเลือกเข้ามาเท่านั้น แต่ทำหน้าที่เป็นผู้แทนราษฎรทั้งจังหวัดด้วย ทั้งนี้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะต้องมีการออกไปตรวจเยี่ยมราษฎรเพื่อฟังความทุกข์ยากหรือความเดือดร้อนตามที่ต่าง ๆ แล้วเสนอต่อสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดหน่วยงานของรัฐเพื่อพิจารณาแก้ไขปัญหาของราษฎรด้วย

บทบาทของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด (ธนะวัฒน์ วัชรวิทยานนท์. 2542 : 45 – 50) ในการทำหน้าที่เป็นผู้แทนของราษฎร ได้ ดังนี้

1. บทบาทในการออกเยี่ยมเยียนพบปะราษฎร

การออกเยี่ยมหรือพบปะราษฎร เป็นกิจกรรมที่สำคัญสำหรับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เพราะราษฎรเป็นผู้ออกเสียงเลือกตั้งให้เป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด การพบปะราษฎรเป็นการแสดงให้เห็นถึงความสำคัญและความสนใจต่อราษฎร ทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับทราบปัญหา และนำปัญหานั้นแจ้งไปยังส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบเพื่อดำเนินการแก้ไขต่อไป การออกเยี่ยมเยียนราษฎรของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีนัยสำคัญ 3 ประการ

1.1 การออกเยี่ยมราษฎรของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เป็นเครื่องชี้ถึงการให้ความสนใจและให้ความสำคัญแก่ราษฎร เป็นจุดสำคัญที่จะสร้างความใกล้ชิดและความไว้วางใจต่อกันในระดับบุคคลต่อบุคคล และความผูกพันนี้ทำให้ราษฎรนั้นจะออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดอีกในการเลือกตั้งครั้งต่อไป

1.2 การออกเยี่ยมเยียนราษฎรเป็นโอกาสที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะได้รับทราบปัญหาโดยตรงจากราษฎร แทนการรับฟังจากรายงานของเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ การเยี่ยมเยียนราษฎรจึงเปรียบเสมือนการทำหน้าที่เป็นตัวกลางระหว่างส่วนราชการหรือเจ้าหน้าที่กับราษฎร ด้วยเหตุนี้เองสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจึงต้องจัดเวลาสำหรับการออกเยี่ยมเยียนราษฎร ไม่ใช่จัดเวลาไว้เพื่อการปฏิบัติหน้าที่ในสภาเพียงอย่างเดียว

1.3 การออกเยี่ยมเยียนราษฎร ทำให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับทราบข้อมูลข่าวสาร โดยตรงจากราษฎรในเขตเลือกตั้งของตน จากข้อมูลข่าวสารนี้เองสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะมีพื้นฐานที่จะสอบถามหรือควบคุมการทำงานของฝ่ายบริหาร

ดังนั้น การที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดออกเยี่ยมเยียนราษฎรจึงเป็นการหาข้อมูล และข่าวสารที่เป็นอิสระ ทั้งนี้ นอกจากเพื่อช่วยในการตรวจสอบควบคุมฝ่ายบริหารหรือการตรา ข้อบัญญัติของตนแล้ว ยังเป็นการตรวจสอบข้อมูลและข่าวสารของข้าราชการประจำอีกด้วยว่า มีความถูกต้องและแม่นยำหรือไม่เพียงใด

2. บทบาทในการให้ความช่วยเหลือแก้ไขความเดือดร้อนต่าง ๆ ของราษฎร จากความสำคัญทั้ง 3 ประการของการออกเยี่ยมเยียนราษฎรของสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดนี้ ประเด็นที่ต้องพิจารณาต่อไปคือ เพื่อช่วยเหลือราษฎรภายหลังได้ รับทราบข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรแล้ว วิธีดำเนินการต่อไปที่สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดใช้เสมอ คือ

2.1 การทำหนังสือถึงส่วนราชการที่รับผิดชอบต่อปัญหานั้น เพื่อแจ้งให้ ทราบถึงปัญหาและขอให้ส่วนราชการดำเนินการแก้ไข ประเด็นที่น่าสังเกตคือ เมื่อสมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดได้รับการร้องเรียนแล้ว และได้ทำหนังสือร้องเรียนถึงส่วนราชการแล้ว เจ้าหน้าที่ที่รับหนังสือร้องเรียนจะต้องตอบเป็นลายลักษณ์อักษรว่าตนได้ดำเนินการอะไรไปบ้าง ใน เรื่องที่ร้องเรียนมา หรือถ้าดำเนินการ ไม่ได้เป็นเพราะสาเหตุใด เป็นต้น จากหนังสือตอบจาก ทางราชการนี้ สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะใช้เป็นหลักฐานต่อราษฎรในเขต ที่ร้องเรียนมาได้ดีกว่าตนได้พยายามร้องเรียนเพื่อให้มีการแก้ไขปัญหาแล้ว และในกรณีที่ปัญหา ได้รับการแก้ไขแล้ว สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็สามารถอ้างได้ว่าปัญหานั้น ได้รับ การแก้ไขเพราะการทำงานของตน เมื่อเป็นเช่นนี้ไม่ว่าหนังสือตอบจากทางราชการต่อหนังสือ ร้องเรียนจะเป็นลักษณะใด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดก็สามารถนำหนังสือของ ทางราชการนั้น ไปแสดงเป็นผลงานของตนกับราษฎรในเขตเลือกตั้งของตนได้แน่นอน

2.2 วิธีการช่วยเหลือราษฎรที่เดือดร้อนอีกประการหนึ่งที่สมาชิกสภา องค์การบริหารส่วนจังหวัดใช้กันมาก คือ การพาราษฎรที่เดือนร้อน ไปพบเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เพื่อขอความช่วยเหลือ ซึ่งแสดงถึงการให้ความสำคัญและความสามารถของสมาชิกสภาองค์การ บริหารส่วนจังหวัดเพื่อช่วยเหลือราษฎร เมื่อราษฎรพบเห็นภาพของการให้ความสำคัญและ ความสามารถของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเช่นนี้ ย่อมทำให้ราษฎรประทับใจ และเลื่อมใสศรัทธาในตัวสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

2.3 วิธีการช่วยเหลือราษฎรของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ที่ใช้กันเสมออีกวิธีหนึ่ง คือ การให้ความช่วยเหลือตามกำลังความสามารถและพร้อมโดยตัวเอง กล่าวคือปัญหาความเดือดร้อนของราษฎรเป็นอย่างไร สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ก็จะพยายามช่วยเหลือ เช่น ราษฎรเดือดร้อนเรื่องการเงิน สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด

ก็ช่วยเหลือตามกำลังของตน เป็นต้น

สำหรับการช่วยเหลือราษฎรในเรื่องที่เป็นของชุมชนหรือท้องถิ่นแล้ว มักจะมีขอบเขตที่เกินความสามารถของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่จะให้การช่วยเหลือได้ด้วยกำลังส่วนตัว ดังนั้น การทำหน้าที่เป็นตัวกลางที่จะส่งเรื่องนั้นไปยังส่วนราชการที่รับผิดชอบ จึงเป็นสิ่งที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมักจะกระทำ

2.4 วิธีการช่วยเหลือ โดยการรับรู้เรื่องราวร้องทุกข์จากราษฎร แล้วนำเรื่องเหล่านั้นทำเป็นหนังสือเสนอต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ เพื่อให้เจ้าหน้าที่ช่วยแก้ไขปัญหา การที่สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนิยมใช้วิธีดังกล่าว เนื่องจากสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดมีภารกิจที่ต้องปฏิบัติอยู่มากมาย และราษฎรที่ประสบปัญหาความเดือดร้อนก็มีจำนวนมาก ดังนั้น การที่จะให้สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดนำพาราษฎรที่ประสบความเดือดร้อนทั้งหมดไปพบกับเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบคงเป็นไปได้ยาก และวิธีการหนึ่งซึ่งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดจะทำการช่วยเหลือราษฎรได้ ก็คือ การรับเรื่องราวร้องทุกข์จากราษฎร แล้วทำเป็นหนังสือเสนอต่อเจ้าหน้าที่ผู้รับผิดชอบ ให้ความช่วยเหลือและแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น

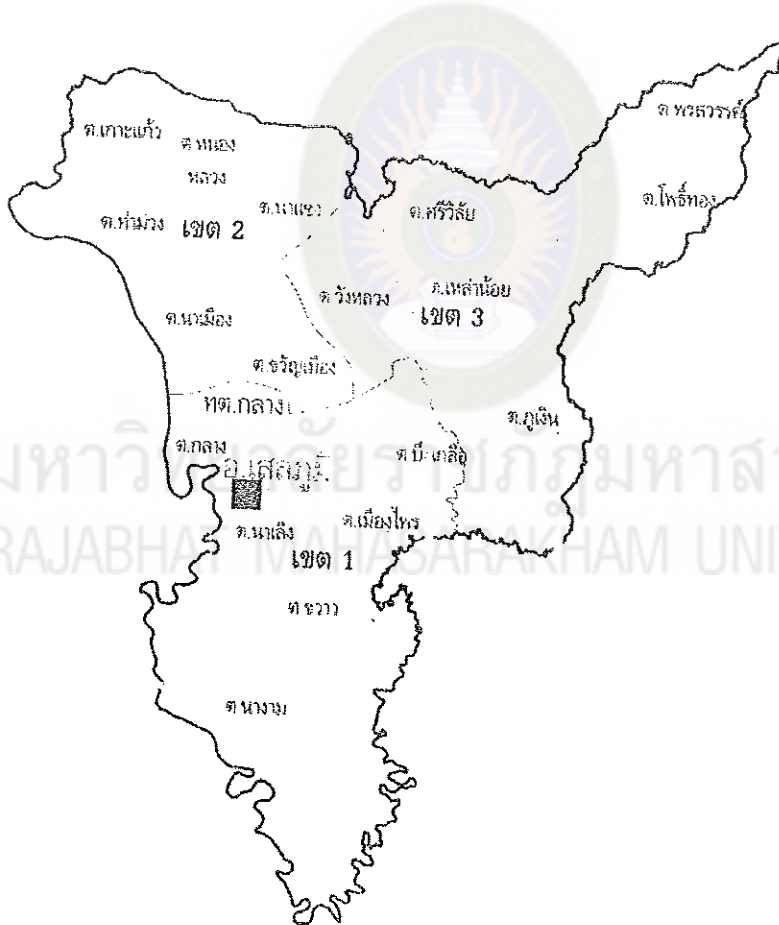
จากบทบาทหน้าที่ในการเป็นผู้แทนราษฎรของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด สามารถสรุปได้ว่า การออกเยี่ยมราษฎรเป็นบทบาทสำคัญนอกสภาของสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ขาดไม่ได้ เพราะเป็นการเพิ่มฐานเสียงคะแนนนิยมให้กับสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดได้เป็นอย่างดี โดยเฉพาะสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดที่ต้องการจะได้รับการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งให้เป็นผู้แทนอีกในครั้งต่อไป

6. ข้อมูลพื้นฐานของอำเภอเสลภูมิ

ใน พ.ศ. 2422 ซึ่งเป็นรัชสมัยรัชกาลที่ 5 หลวงจุมพลภักดี (เสน) บุตรพระปฐมราชวงศ์ (คำผง) อดีตเจ้าเมืองอุบลราชธานี เดิมเป็นนายกอง ซึ่งพระสุนทรราชวงศา (เหม็น) เจ้าเมืองยศสุนทรที่ถึงแก่กรรมไปแล้ว ตั้งให้เป็นกรรมการเมืองยศสุนทร ต่อมาได้อพยพครอบครัวญาติพี่น้องจากถิ่นเดิม ไปตั้งทำมาหากินอยู่แห่งใหม่ที่โคกภูดิน ซึ่งเรียกกันว่า “บ้านเขาคินบึงโคน” จะขอทำส่วยผลเร็วแยกขึ้นต่อกรุงเทพฯ ส่วนพระสุนทรราชวงศา (สุพรม) เจ้าเมืองยศสุนทรคนใหม่ไม่ยอมตาม เกิดขัดเคือง จึงเอาบัญชีชาวจรรยาไปสมัครขึ้นกับพระราชกรณียกิจ (ทอง) เจ้าเมืองกมลาไสย เจ้าเมืองกมลาไสยมีใบบอกขอตั้งบ้านเขาคินบึงโคนเป็นเมืองเสลภูมินิคม ให้หลวงจุมพลภักดี (เสน) เป็นพระนิคมบริรักษ์ เจ้าเมือง ขึ้นเมืองกมลาไสย ได้ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตามที่เจ้าเมืองกมลาไสยขอมา

ครั้นเมื่อปี พ.ศ. 2455 ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ตั้งมณฑลร้อยเอ็ด เมืองเสลภูมินิคม
 จึงรวมกับมณฑลร้อยเอ็ด เรียกว่า "เมืองเสลภูมิ" และในปี พ.ศ.2457 จึงเปลี่ยนเป็นอำเภอเสลภูมิ
 จังหวัดร้อยเอ็ด ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา (นิวตัน พ.ศรีสุวรรณนันท.2539: 107 – 108 และประชุม
 พงศาวดารภาค 4. 2506 : 309)

อำเภอเสลภูมิมีสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด จำนวน 3 คน มีเขตเลือกตั้ง 3
 เขตเลือกตั้ง ในปี พ.ศ. 2551 เขตเลือกตั้งที่ 2 ได้ประกาศรายชื่อประชาชนที่เป็นผู้มีสิทธิเลือกตั้ง
 แบ่งเป็น 6 ตำบล ดังนี้ ตำบลเกาะแก้ว จำนวน 5,662 คน ตำบลขวัญเมือง จำนวน 4,366 คน ตำบล
 นาแซง จำนวน 4,387 คน ตำบลนาเมือง จำนวน 7,564 คน ตำบลหนองหลวง จำนวน 2,236 คน
 และตำบลท่าม่วง จำนวน 3,809 คน (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดร้อยเอ็ด. 2551)

ภาพที่ 1 แผนที่การเลือกตั้งสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในปี พ.ศ. 2551 เขตเลือกตั้งที่ 2
 อำเภอเสลภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด (สำนักงานคณะกรรมการการเลือกตั้งจังหวัดร้อยเอ็ด. 2551)

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พ.ต.ท.กิติพงษ์ วงษ์สามิ (2535 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง “ผลกระทบที่น่าจะเกิดขึ้นจากการใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งของบุคคลอายุ 18-19 ปี” ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีทัศนคติค่อนข้างดีต่อการเมืองและการเลือกตั้งทัศนคติทางการเมืองกับการเลือกตั้งของเยาวชนเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญ กล่าวคือผู้ที่มีทัศนคติทางการเมืองที่ดีก็จะมีทัศนคติที่ดีต่อการเลือกตั้งด้วย กลุ่มตัวอย่างที่มีภูมิหลังต่างกันมีทัศนคติทางการเมืองและการเลือกตั้งที่ไม่แตกต่างกัน ทัศนคติทางการเมืองที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งของกลุ่มตัวอย่าง ที่มีอายุ 18 ปีและ 19 ปี ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญแต่อย่างใด กล่าวโดยทั่วไปแล้ว เยาวชนกลุ่มตัวอย่างเหล่านี้ แม้จะมีภูมิหลังแตกต่างกัน แต่ก็มีแนวโน้มแห่งพฤติกรรมทางการเมืองที่เกี่ยวกับการเลือกตั้งอย่างคล้ายคลึงกัน

ร้อยตำรวจเอกพิธา ถาวรกุล (2540 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษาเรื่อง “อิทธิพลของการรับรู้ผลการสำรวจประชามติที่มีต่อการเปลี่ยนทัศนคติของผู้มีสิทธิเลือกตั้ง ในการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร: ศึกษาเฉพาะกรณีผู้มีสิทธิเลือกตั้งในเขตกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า ลักษณะทางประชากรอื่นได้แก่ เพศ และอายุ ไม่มีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้ผลการสำรวจประชามติ ลักษณะทางประชากรอื่นได้แก่ ระดับการศึกษา และอาชีพมีความสัมพันธ์กับระดับการรับรู้ผลการสำรวจประชามติ โดยผู้ที่มีระดับการศึกษาสูง จะมีระดับการรับรู้ผลการสำรวจประชามติแตกต่างกันไปตามกลุ่มอาชีพ โดยผู้มีอาชีพรับราชการหรือพนักงานรัฐวิสาหกิจ เป็นกลุ่มอาชีพที่มีความดีในการรับรู้ผลการสำรวจประชามติและมีความสนใจที่จะรับรู้ผลการสำรวจประชามติสูงสุด อาชีพค้าขายเป็นกลุ่มอาชีพที่มีความเชื่อถือผลการสำรวจประชามติสูงสุด นอกจากนี้ยังพบว่า การรับรู้ผลการสำรวจประชามติที่มีลักษณะเป็นการพยากรณ์หรือการทำนายผลการเลือกตั้งในประเด็นต่างๆ ไม่ได้มีอิทธิพลทำให้ผู้รับรู้ผลการสำรวจประชามติดังกล่าวเปลี่ยนทัศนคติของตนในการใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรแต่อย่างใด

ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ (2539 : บทคัดย่อ) ทำการวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน: ศึกษาเปรียบเทียบประชาชนในเขตเมืองกับประชาชนในเขตชนบท” ผลการวิจัยพบว่า การมีส่วนร่วมของประชาชนจะแตกต่างกันเมื่อมีภูมิหลังที่แตกต่างกันยกเว้นตัวแปรด้านเขตที่อยู่อาศัย ระดับรายได้ และระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ส่วนทัศนคติต่อการปฏิบัติหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พบว่าความแตกต่างด้านเพศเท่านั้นที่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ ระดับอายุ ระดับรายได้ อาชีพ และการศึกษา ไม่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน และยังพบว่าความคิดเห็นของ

ประชาชนตอบบทบาทหน้าที่ของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่คาดหวังและที่ปฏิบัติจริง มีความแตกต่างกันเฉพาะบทบาทหน้าที่ในการลงมติไม่ไว้วางใจรัฐบาล การเป็นฝ่ายค้านเพื่อตรวจสอบรัฐบาล การให้สัตยาบันสนธิสัญญาระหว่างประเทศ/ประกาศสงคราม การแก้ไขปัญหาท้องถิ่น/การดูแลทุกข์สุขของประชาชน และการพัฒนาความเจริญในท้องถิ่น

ร้อยตำรวจเอกกฤษณ์ แจ่มแสง (2540 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง “พฤติกรรมการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรและผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร” ผลการศึกษาวิจัยพบว่า พฤติกรรมในการเลือกตั้งทั้งสองระดับ ในเรื่องเพศ อายุ การศึกษาความเข้มข้นในการหาเสียง การติดป้ายคำขวัญ สโลแกนรูปแบบใหม่ ประชาชนเขตห้วยขวางส่วนใหญ่มีความเห็นแตกต่างกันสำหรับในเรื่องที่มีความคิดเห็นตรงกัน คือ อาชีพ รายได้ เหตุผลการตัดสินใจ ความสนิทสนม ความพอใจ การวัดคิมหาชน การสื่อสาร นอกจากนี้ยังมีความเห็นว่าการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีการซื้อเสียงมากกว่าการเลือกตั้งผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร แต่เห็นว่าผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานครมีการแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ได้รวดเร็วกว่าสมาชิกสภาผู้แทนฯ โดยสรุป จากการสำรวจวรรณกรรมในด้านการรับรู้ข้อมูลข่าวสารทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับการเลือกตั้งนั้น ประชาชนได้รับทางสื่อโทรทัศน์มากที่สุด เนื่องจากเป็นสิ่งที่แพร่หลาย และยังเป็นสื่อที่ประชาชนให้ความเชื่อถือมากที่สุดด้วย เนื่องจากมีทั้งภาพและเสียงประกอบ ส่วนการใช้วิธีสำรวจนั้นถึงแม้มีผู้เชื่อว่ามิผลกระทบต่อตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง แต่มีผู้วิจัยบางท่านพบว่าไม่ได้ทำให้ประชาชนเปลี่ยนทัศนคติ อย่างไรก็ตาม อาจสรุปในเบื้องต้นได้ว่าการรับรู้ข้อมูลข่าวสารเป็นปัจจัยสำคัญอันหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อประชาชนในการพิจารณาตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

ว่าที่ ร.ต.จิตติ คุ้มครอง (2544 : บทคัดย่อ) ทำการศึกษาเรื่อง พฤติกรรมการเลือกตั้งของประชาชนในกรอบรัฐธรรมนูญ พุทธศักราช 2540 ศึกษากรณีการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เขต 2 จังหวัดชลบุรี ผลการศึกษา พบว่า มूलเหตุจูงใจของการไปใช้สิทธิเลือกตั้งของกรณีศึกษานี้ เป็นมูลเหตุจูงใจในเชิงบวกในการปกครองตามระบอบประชาธิปไตยในลำดับแรก ๆ แต่ให้ความสำคัญกับเรื่องตัวบุคคลมากกว่าระบบ เช่น การอยากได้ผู้แทนดี หรือ ไปเลือกตั้งตามหน้าที่ ส่วนการไปตามเหตุผลของระบบของการซื้อสิทธิขายเสียงนั้นเป็นเหตุจูงใจในอันดับหลังโดยประชาชนคิดว่าผลประโยชน์ที่ตนได้รับนั้นเป็นบทบาทและหน้าที่ของ ส.ส. และพรรคการเมืองที่ควรพึงกระทำ ให้แก่ประชาชน นอกจากนี้ยังพบว่า พฤติกรรมการออกเสียงเลือกตั้งของประชาชนให้ความสนใจกับการติดตามข่าวสารทางการเมืองเป็นหลักมากกว่าจะไปเข้าร่วมกิจกรรมทางการเมือง หรือการเข้าร่วมกับพรรคการเมือง โดยการติดตามข่าวสารจะอาศัยผ่านสื่อในอันดับแรก และรองลงมาคือหนังสือพิมพ์ และ การตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้งของประชาชนส่วนใหญ่จะ

เลือกทั้งพรรคและตัวบุคคลถึงร้อยละ 65.5 รองลงมาเลือกตัวบุคคลร้อยละ 33.25 ส่วนเลือกพรรคเพียงร้อยละ 1.25

จรรญา สีห ไกร (2547 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี กิ่งอำเภอเกาะจันทร์ จังหวัดชลบุรี โดยศึกษาถึงปัจจัย 7 ด้าน ผลการวิจัยปรากฏผลดังนี้ ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลท่าบุญมี โดยรวมอยู่ในระดับการตัดสินใจมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ สุจริต มีเกณฑ์การตัดสินใจอยู่ในลำดับแรก เปรียบเทียบจำแนกตามเพศ อายุ ระดับการศึกษาและรายได้ ผลปรากฏว่าเพศหญิงมากกว่าเพศชาย ซึ่งโดยรวมและรายด้าน มีความแตกต่างกัน อายุแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในปัจจัย 2 ด้าน คือปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล และปัจจัยด้านความซื่อสัตย์ สุจริต อาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในปัจจัย 5 ด้าน คือ ปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถ ปัจจัยด้านหัวคะแนน ปัจจัยด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคล ปัจจัยด้านผลงานในอดีตและปัจจัยโดยรวม ระดับการศึกษาแตกต่างอย่างมีนัยสำคัญในปัจจัย 2 ด้าน คือปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถ และปัจจัยด้านผลงานในอดีต รายได้แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในปัจจัยด้านความรู้ ความสามารถ

ธนกรณ์ ว่องไว (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา "การตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด : ศึกษากรณี เขตเลือกตั้งที่ 1 อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี" มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาพฤติกรรมและปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจ ความคิดเห็นของประชาชนผู้มีสิทธิเลือกตั้งต่อระบบการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัด สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ตามพระราชบัญญัติการเลือกตั้งสมาชิกสภาท้องถิ่นหรือผู้บริหารท้องถิ่น (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2546 ผลการศึกษาพบว่า ประชาชนถือว่าการมีความซื่อสัตย์ สุจริต เป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญเป็นอันดับหนึ่ง และความรู้จักกันเป็นการส่วนตัวเป็นคุณสมบัติที่มีความสำคัญลำดับสุดท้ายของผู้สมัครเลือกตั้งเป็นนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด ในการตัดสินใจเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดของประชาชน

ทรงฤทธิ์ วรรณกุล (2548 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนในเขตอำเภอเทิง จังหวัดเชียงราย : กรณีศึกษาการเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร พ.ศ. 2539 ผลการศึกษาพบว่า ในประเด็นคุณสมบัติของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรที่ประชาชนจังหวัดเชียงรายต้องการ โดยเรียงลำดับความสำคัญมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด ดังนี้ 1. ความซื่อสัตย์ 2. ระดับการศึกษา 3. ประวัติส่วนตัว 4. เป็นคนเชียงราย 5. ฐานะทางสังคม 6. ความเป็นคนกว้างขวาง และรูปลักษณ์หน้าตา และ 7. ความพร้อมของครอบครัว

สำนักวิจัยและพัฒนา สถาบันพระปกเกล้าฯ (2545 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา พฤติกรรมการเลือกตั้งและปัจจัยในการตัดสินใจเลือกตั้งสมาชิกวุฒิสภา พ.ศ. 2543 ผลการศึกษา พบว่าปัจจัยที่ประชาชนใช้ประกอบในการตัดสินใจเลือกสมาชิกวุฒิสภาที่ผ่านมา โดยใช้คำถาม จำนวน 47 ข้อ ผลการศึกษาพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามมีสัดส่วนของเพศชายและเพศหญิงใกล้เคียง กัน โดยเพศหญิงมีจำนวนมากกว่าเล็กน้อย ผู้ประกอบอาชีพเกษตรกรรมมีสัดส่วนมากที่สุด รองลงมา คือรับจ้างและค้าขาย มีหลายปัจจัยที่ประชาชนใช้พิจารณาในการตัดสินใจเลือกผู้สมัครสมาชิก วุฒิสภา โดยอาจใช้ปัจจัยเหล่านี้ประกอบกันซึ่งสามารถจัดกลุ่มได้เป็น 9 ปัจจัยหลัก คือภาวะผู้นำ กล่าวคือสมาชิกวุฒิสภาของเขาต้องพร้อมที่จะเป็นผู้นำ มีความซื่อสัตย์ต่องาน มีความคิดก้าวหน้า ไม่ทำสิ่งผิดกฎหมาย โดยพิจารณาจากคะแนนในการเลือกปัจจัยพบว่าปัจจัยนี้มีความสำคัญ อันดับแรก ปัจจัยที่ 2 สถานะทางเศรษฐกิจและสังคม ปัจจัยที่ 3 ครอบครัวยของผู้สมัคร ปัจจัยที่ 4 การให้หรือสัญญาจะให้ของกำนัลหรือสิ่งของต่าง ๆ แก่ท้องถิ่น การโจมตีผู้สมัครรายอื่น ปัจจัยที่ 5 สาขาวิชาชีพ ความเชี่ยวชาญเฉพาะด้าน ปัจจัยที่ 6 การเป็นคนท้องถิ่น ปัจจัยที่ 7 บุคลิกลักษณะ ปัจจัยที่ 8 การทำงานเพื่อสังคม และปัจจัยที่ 9 การมีชื่อเสียง

ยุทธทิวา นาเมือง (2551 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา เหตุผลในการตัดสินใจเลือกสมาชิก สภากลางการบริหารส่วนจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ผลการวิจัย พบว่า เหตุผลในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัดเขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอ สุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด มีอันดับเหตุผลในการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในอันดับปานกลาง ส่วนราย ด้านอันดับเหตุผลในการตัดสินใจ อันดับ 1 คือ ด้านความซื่อสัตย์สุจริตของผู้สมัคร รองลงมาคือ ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร ด้านชื่อเสียงของผู้สมัคร ด้าน ผลงานในอดีตของผู้สมัคร ด้านหวัคະແນນของผู้สมัคร ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของ ผู้สมัคร ด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลของผู้สมัคร ด้านครอบครัวยของผู้สมัคร ด้านผู้สมัครเป็นคน ท้องถิ่น และด้านผลประโยชน์ตอบแทนจากผู้สมัคร ผลการเปรียบเทียบอันดับเหตุผลในการ ตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัด ร้อยเอ็ด จำแนกตามเพศ อาชีพและระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนที่มีเพศและระดับการศึกษา แตกต่างกัน มีเหตุผลในการตัดสินใจเลือกสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตเลือกตั้ง ที่ 2 อำเภอสุวรรณภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ดไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ยกเว้น อาชีพ

พีรพงษ์ พิพัฒน์เลิศสกุล (2542 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษาเรื่องปัจจัยที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับ ต่อการไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดตราด ผลการศึกษาพบว่า ภูมิหลังของผู้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีความสัมพันธ์

กับการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง โดยตัวแปรด้านอายุมีความสัมพันธ์กับคุณลักษณะของหัวหน้าคะแนน ระดับการศึกษาและรายได้มีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกคุณลักษณะของนักการเมืองและคุณลักษณะของหัวหน้าคะแนน อาชีพมีความสัมพันธ์กับการตัดสินใจเลือกพรรคการเมือง คุณลักษณะของผู้สมัครและคุณลักษณะของหัวหน้าคะแนน ส่วนปัจจัยที่มีอิทธิพลไปลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรของประชาชนจังหวัดตราด ได้แก่ คุณลักษณะของผู้สมัครรับเลือกตั้ง พรรคการเมืองที่ดี หัวหน้าคะแนนที่ใกล้ชิดเชื่อถือได้

ปิยะนุช เงินคล้าย และคณะ (2540 : บทคัดย่อ) ได้ทำการศึกษา การมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน : ศึกษาเปรียบเทียบประชาชนในเขตเมืองกับประชาชนในเขตชนบท ผลการวิจัยพบว่า ระดับการศึกษาที่แตกต่างกัน ไม่ทำให้การมีส่วนร่วมทางการเมืองแตกต่างกัน ความแตกต่างด้านเพศเท่านั้นที่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน ตัวแปรอื่น ๆ ได้แก่ ระดับอายุ ระดับรายได้ อาชีพและการศึกษาไม่ทำให้ความคิดเห็นแตกต่างกัน

ยุวณูช นงพรมมา (2546 : บทคัดย่อ) ได้ทำศึกษาการเลือกตั้งผู้อำนวยการเขต กรุงเทพมหานคร โดยตรง กรณีศึกษาความคิดเห็นของประชาชนเขตลาดพร้าว ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการเลือกตั้งผู้อำนวยการเขตกรุงเทพมหานครโดยตรง อยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างสูง ปัจจัยที่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้อำนวยการเขต กรุงเทพมหานคร โดยตรง ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และการมีส่วนร่วมทางการเมืองสำหรับเพศและอาชีพ ไม่มีผลต่อความคิดเห็นของประชาชนต่อการเลือกตั้งผู้อำนวยการเขต กรุงเทพมหานคร โดยตรง

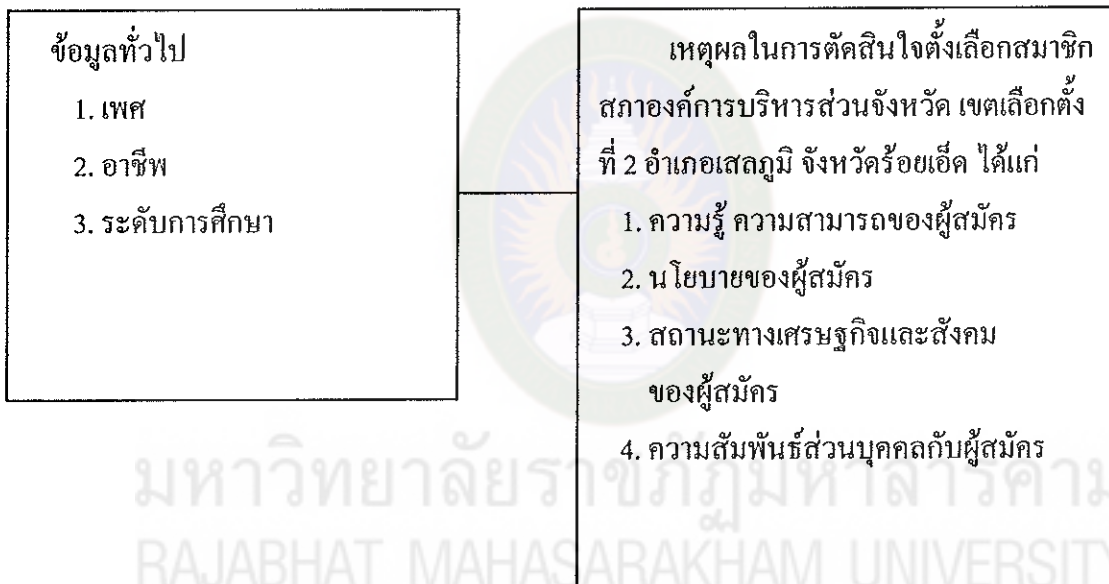
ณอม เกษมพิทักษ์พงศ์ (2541 : บทคัดย่อ) ได้ศึกษา พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงของประชาชนอำเภอบ้านธิ จังหวัดลำพูน ในการเลือกตั้งทั่วไป ปี พ.ศ. 2539 ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้สมัครรับเลือกตั้ง ก็ได้รับการพิจารณาด้วย เช่น ความสามารถในการสร้างสิ่งสาธารณประโยชน์ ความซื่อสัตย์สุจริต ระดับการศึกษา พฤติกรรมการลงคะแนนเสียงเลือกตั้งแตกต่างกันตาม อายุ ระดับการศึกษาอาชีพ เพศ และรายได้ของผู้ตอบแบบสอบถาม

จากผลงานวิจัยต่าง ๆ สามารถสรุปให้เห็นว่า พฤติกรรมของประชาชนในตัดสินใจเลือกตั้งตัวแทนของตนเองขึ้นอยู่กับเหตุผลส่วนตัวที่ได้รับข้อมูลของผู้สมัครมาประกอบในการตัดสินใจเลือกไม่ว่าจะเป็นเพราะผู้สมัครเป็นผู้มีความรู้ ความสามารถ เพราะนโยบายที่เป็นแนวทางในการปฏิบัติงานของผู้สมัคร และเลือกเพราะมีความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร

2.6 กรอบแนวคิดในการศึกษา

ในการศึกษาเหตุผลในการตัดสินใจเลือกสมาชิกตั้งสภาองค์การบริหารส่วนจังหวัด เขตเลือกตั้งที่ 2 อำเภอเสถภูมิ จังหวัดร้อยเอ็ด ครั้งนี้ ผู้ศึกษาได้ศึกษาทฤษฎีและงานวิจัยที่มีขอบข่ายเกี่ยวกับการเลือกตั้ง ตั้งแต่ในระดับประเทศจนถึงระดับท้องถิ่น สรุปเหตุผลที่ประชาชนใช้ตัดสินใจในการเลือกตั้งมีทั้งสิ้น 4 ด้าน ดังนี้ ด้านความรู้ ความสามารถของผู้สมัคร ด้านนโยบายของผู้สมัคร ด้านสถานะทางเศรษฐกิจและสังคมของผู้สมัคร และด้านความสัมพันธ์ส่วนบุคคลกับผู้สมัคร จึงได้นำมาใช้เป็นกรอบการศึกษา ดังนี้

แผนภาพที่ 2 แสดงกรอบแนวคิดในการศึกษา (Conceptual Framework)